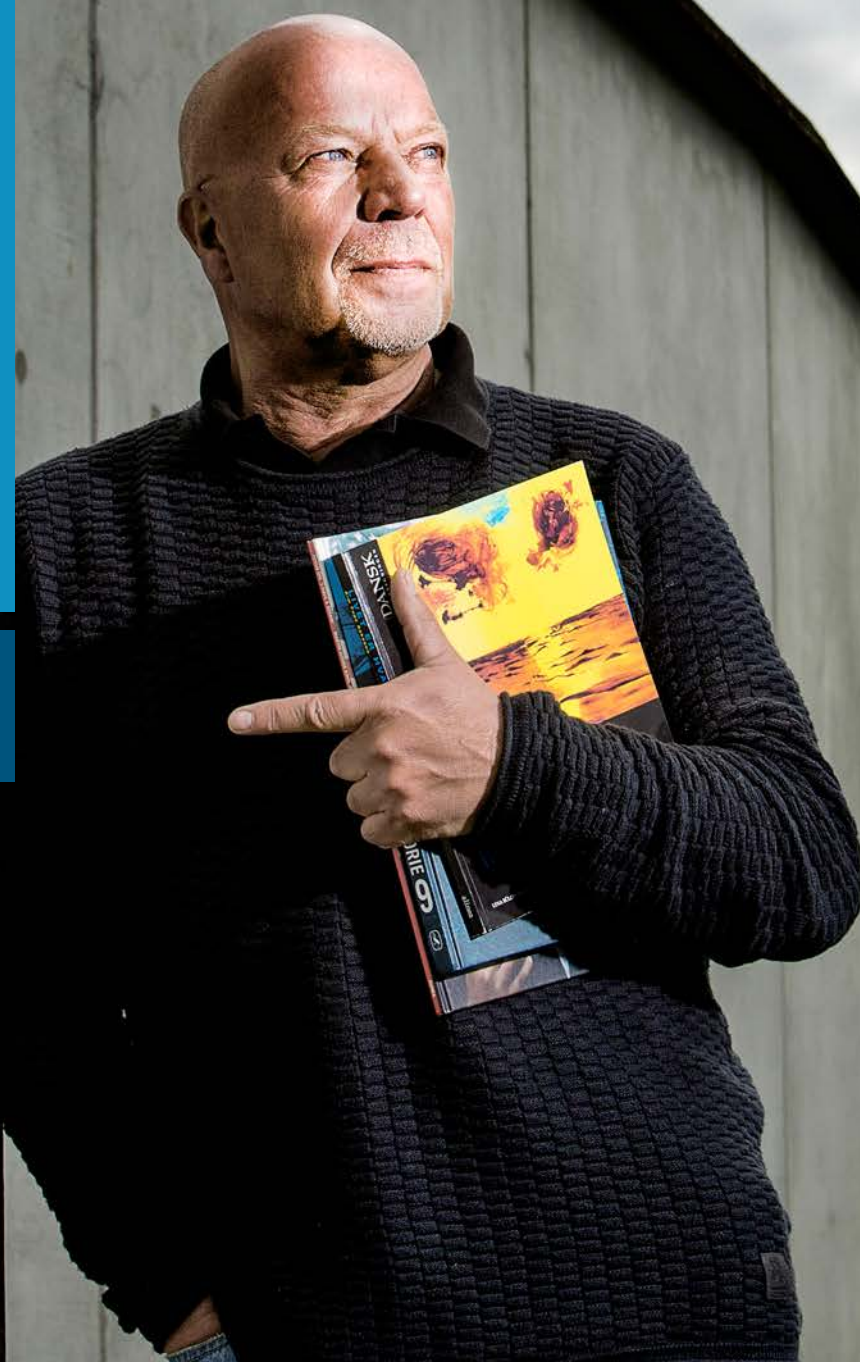

Lærer i nye rammer

Kjeld Pedersen startede som lærer på den sikrede institution Egely, netop da skolereformen ramte de interne skoler

SOCIALPÆDAGOGEN

11
15/2

12/2015

5. JUNI

ISSN 0105-5399

AnsvarshavendeForbundsformand
Benny Andersen**Redaktion**Jens Nielsen (redaktør), jni@sl.dk
Maria Rørbæk, mrk@sl.dk
Tina Løvbohm Petersen, tln@sl.dk
Steven Leweson (layout), stl@sl.dk

Prik, læserindlæg, artikler og anmeldelser er ikke nødvendigvis udtryk for redaktionens eller organisationens mening. Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendt stof.

Alle artikler fra Socialpædagogen tilbage til 1999 kan findes på www.socialpaedagogen.dk/arkiv

Adresse

Socialpædagogen
Brolæggerstræde 9
1211 København K
Tlf. 7248 6000. Fax 7248 6001
Åbningstid: mandag-onsdag 9-15,
torsdag 9-17, fredag 9-13
redaktionen@sl.dk
www.socialpaedagogen.dk

Læserbreve og kronikker

Socialpædagogen er forpligtet til at optage læserbreve fra medlemmer. De må højst fylde 2.000 anslag. Læserbreve med injurierende indhold kan afvises. Kronikker bringes efter en redaktionel vurdering og må højst fylde 8.000 anslag. Læserbreve og kronikker, der bringes i bladet, offentliggøres også på internettet. Indlæg sendes til redaktionen@sl.dk

Annoncer

Sendes til redaktionen@sl.dk
Se priser, formater, deadlines osv. på www.socialpaedagogen.dk/annoncer

Kommende deadlines

Deadline for læserbreve og stillingsannoncer til 13/2015, der udkommer den 19. juni, er mandag den 8. juni kl. 12.
Deadline for stillingsannoncer til 14/2015 er den 22. juni kl. 12.
For tekstsideannoncer er deadline til 14/2015 onsdag den 17. juni.

Redaktionen af 12/2015 er afsluttet den 28.5.2015

Abonnement

Abonnementspris 2015:
969,00 kr. inkl. moms (24 numre)
Løssalg: 48,00 kr. + porto

Oplag

43.445 i perioden
1.7.13-30.6.14

Produktion

Datagraf Communications A/S, Aarhus

Forsidefoto

Nils Lund Pedersen

KOMMENTAR

Det kan ikke nytte noget, at vi hopper fra tue til tue – vi er nødt til at se indsatsen som et langt sejt træk, hvor vi skal opfatte indsatsen som en investering frem for en udgift

Børneindsats med det lange lys på

Af Benny Andersen
Forbundsformand

FOTO: RICKY JOHN MOLLOY

KL gav i foråret et bud på, hvordan de ser indsatsen over for udsatte børn og unge organiseret. Det er et konkret og fornuftigt bud, synes vi. Et bud, der bl.a. peger på det væsentlige i at sætte tidligt og målrettet ind og inddrage hele familien i indsatsen. Og så, ikke mindst, at der skal sættes på faglighed og viden om, hvad der virker.

Det rimer rigtig godt med Socialpædagogernes syn på det væsentlige i, at vi bør se på indsatsen over for de her børn med det lange lys på. Det kan ikke nytte noget, at vi hopper fra tue til tue – vi er nødt til at se indsatsen som et langt sejt træk, som skal opfattes som en investering frem for en udgift. Det tema var også på plakaten, da jeg her sidst i maj deltog i KL's såkaldte Social- og Sundhedspolitisk Forum. Jeg var blevet inviteret til en debat om KL's udspil om udsatte børn og unge. Det var en debat, jeg havde glædet mig til at deltage i. For socialpædagoger har vældig meget at byde på i den sammenhæng.

Jeg var for nylig på besøg på Hedebocenteret i Herning Kommune. Kommunen har indført en sammenhængende børnepolitik, der bl.a. betyder, at de sætter tidligt ind og i højere grad involverer hele familien. De opererer også med tidsbegrænsede anbringelser, hvor de via et stærkt tværfagligt samarbejde sikrer, at børnene støttes i en udvikling, der gør dem i stand til at undgå længerevarende anbringelse. De har opnået fantastiske resultater. Og vores medlemmer på Hedebocenteret fortalte, at de også har fået et fagligt *boost* af den nye måde at tænke indsatsen og arbejde på. Det er den slags initiativer, der ligger som kimen i KL's udspil. Og det, synes vi, er fornuftigt.

Vi er nemlig også vældigt optagede af det paradigmeskift, der heldigvis er ved at få fodfæste i socialpolitikken. Tidlig og forebyggende indsats bliver i langt højere grad set som en investering – ikke som en udgift. Vi er derfor enige med KL i, at der skal sættes målrettet ind over for udsatte familier, sådan at vi sikrer en helhed og sammenhæng i indsatsen. Skal det lykkes, er det nemlig helt afgørende, at den rigtige og nødvendige faglighed er til stede. Men vi er også nødt til at minde dem om, at nogle børn fortsat har brug for mere specialiserede tilbud, og de tilbud skal også være til stede og udvikles.

Det fortalte jeg også på KL's Social- og Sundhedspolitiske Forum. For jeg tror på, at vi som socialpædagoger har mange væsentlige input at give kommunerne og KL. Og vi er klar til at løfte den fælles indsats. Der findes allerede mange socialpædagogiske arbejdspladser, der arbejder ud fra netop den tilgang og faglighed. Noget af det, jeg bl.a. tog med mig hjem fra Hedebocenteret, var, at det er godt både for de børn og unge, det her handler om, og for de medarbejdere, der skal tage sig af dem, når man lader den rigtige faglighed styre indsatsen. Og sørger for at se indsatsen med det lange lys på.

Mit råd til kommunerne er derfor også: Brug os. Hør os. Inddrag os.

INDHOLD

FOTO: NILS LUND PEDERSEN

04 LÆRERE

På mange punkter har de lærere, der er med i Socialpædagogerne og fx arbejder på interne skoler, et anderledes job end matematiklæreren i den lokale folkeskole. Men når det gælder de nye arbejdstidsregler, der trådte i kraft efter sommerferien, er frustrationerne de samme. Mød to medlemmer af Socialpædagogernes lærernetværk, der gør status år ét efter skolereformen. Og kom med bag ringmuren på den sikrede institution Egely, hvor Kjeld Pedersen underviser – og bl.a. arbejder med relation og motivation

04 Første år med skolereformen**06 Skole bag låste døre****10 FOLKETINGSVALG**

Så kom folketingsvalget – og dermed en valgkamp, som socialpædagoger ifølge forbundsformand Benny Andersen har al mulig grund til at melde sig ind i. For den handler i høj grad om valget mellem to veje for de kommende års udvikling af velfærdssamfundet og dermed det socialpædagogiske område: Skal den offentlige sektor udvikles og styrkes eller skal den pålægges en udsigtsløs nulvækst, spørger han. Men valget handler også om, hvad de forskellige kandidater mener. Vi lod tre bornholmske medlemmer tage Socialpædagogernes kandidattest og diskutere de spørgsmål, testen stiller

10 Socialpædagogik og politik**14 Tidlig indsats som investering****14 Mere viden om viden****15 Jo, vi skal blande os i valgkampen**

ILLUSTRATION: RASMUS MEISLER / SPILDAFTID

16 FAMILIEPLEJERE

Familieplejere har ifølge loven ret til at holde ferie uden deres plejebørn – men i mange tilfælde er det ikke en reel mulighed, og for mange er det tabu at ønske sig fri for plejebarnet

16 Den tabubelagte drøm om en ferie uden plejebarn**19 Når kommunen lægger ferieplanerne****20 MAGTANVENDELSE**

Høringssvarene om reglerne for magt mod anbragte børn er landet på socialministerens bord. Socialpædagogerne slår til lyd for en praksis, der med faglighed og socialpædagogisk indsigt og indsats forebygger konflikter – og som møder barnets uhensigtsmæssige adfærd med forståelse, støtte og guidning. Ikke magt og tvang

20 Høringssvar peger i mange retninger**23 SAMFUNDSØKONOMI**

Indsats for udsatte betaler sig

24 VELFÆRDSUDSPIL

Milliarder til at nå 2020-målene

24 FLYGTNINGE

Krigstraumer og omsorgssvigt i bagagen

26 UDSATTE-TAL

Færre fattige børn, men...

LÆRERE

Lov 409 er efter min mening et politisk overgreb på den samlede lærerstand og en umyndiggørelse af alle lærere

Allan Nielsen, lærer og tillidsrepræsentant, Bakkegården

Første år med skolereformen

De ændrede arbejdstidsregler og den nye skolereform har også betydning for de lærere, der er med i Socialpædagogerne og fx arbejder på interne skoler. To medlemmer af Socialpædagogernes lærernetværk gør status

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

Vi har det ikke værre end vores kollegaer i folkeskolen – men det er også slemt nok. Sådan lyder den kortfattede konklusion, når man spørger to medlemmer af Socialpædagogernes netværk for lærere, hvad folkeskolereformen og de ændrede arbejdstidsregler betyder. På mange punkter har de lærere, der er organiseret hos Socialpædagogerne og fx arbejder på interne skoler på døgninstitutioner eller på sikrede institutioner, et job, der adskiller sig fra matematik-

eller dansklæreren i den lokale folkeskole. Fx når en prøve bliver aflyst, fordi eleven er blevet løsladt, eller når der skal samarbejdes om elevens behandlingsplan.

Men når det gælder de nye arbejdstidsregler, der med lov 409 trådte i kraft efter sommerferien, er frustrationerne de samme.

– Vi føler os umyndiggjort, siger Allan Nielsen, der er tillidsrepræsentant og lærer på den sikrede institution Bakkegården.

– Lærerne på min skole har mistet muligheden for at planlægge deres arbejde på den mest hensigtsmæssige måde, siger Line Engelbrecht, der er netværksansvarlig for lærernetværket – og skoleleder på Orøstrand Skole- og behandlingshjem.

Broget billede

For nylig samledes omkring 35 af Socialpædagogernes lærermedlemmer til et landsmøde i lærernetværket, og her blev der bl.a. diskuteret skolereform og arbejdstidsregler.

– Og der må vi nok sige, at billedet er meget broget. Det er meget forskelligt, hvordan skolereformen og de nye arbejdstidsregler bliver forvaltet i de forskellige kommuner og regioner, siger Line Engelbrecht.

Nogle steder – som fx på de sikrede institutioner – har selve skolereformen næsten ingen praktisk betydning.

– Mange af intentionerne med skolereformen kan vi af gode grunde ikke føre ud i livet – fx kan vi ikke tage eleverne ud af huset, siger Allan Nielsen.

Andre steder arbejdede man i forvejen med nogle af de elementer, der er indeholdt i skolereformen – som fx varieret undervisning, individuelle planer, mere bevægelse og aktiviteter ud af huset.

Diskuter på facebook

Er socialpædagogers image i fare?

Allan Nielsen mener kun, at regeringen kunne gennemtvinge arbejdstidsreglerne, fordi der i befolkningen var et billede af, at lærerne var dovne. Har han ret? Og har socialpædagoger et tilsvarende image-problem?

Deltag i debatten på facebook / se hvordan på www.sl.dk/facebook

Lærerne på min skole har mistet muligheden for at planlægge deres arbejde på den mest hensigtsmæssige måde

Line Engelbrecht, skoleleder, Orøstrand Skole- og behandlingshjem

Det er ikke alle steder, at eleverne har fået flere timer – men der hvor de har, medfører det også flere undervisningstimer pr. lærer.

– Og det kan betyde færre to-lærer timer, som jo ellers er noget af det, reformen lægger op til, siger Line Engelbrecht.

Hvad den længere skoledag betyder for eleverne, har hun ikke et entydigt billede af.

– For nogle elever kan det være godt, at eftermiddagen er blevet mere struktureret. For andre er det svært at rumme en længere dag, siger hun.

Nye arbejdstidsregler

Noget af det, der har fået stor betydning for lærernes arbejdsliv, er de nye arbejdstidsregler, der stiller krav om fysisk tilstedeværelse på skolen, men også her er der store forskelle.

– Nogle steder er der lavet lokalaftaler, som indebærer en mindre grad af fysisk tilstedeværelse – andre steder, som fx hos os i Københavns Kommune, holder de fast på kravet om fuld tilstedeværelse på skolen, fortæller Line Engelbrecht.

På hendes arbejdsplads, Orøstrand Skole- og behandlingshjem, kunne lærerne før sidste sommerferie udføre en del af deres arbejde hjemme, så de fx holdt fri om eftermiddagen og arbejdede om aftenen.

Nu skal alt arbejdet udføres på selve skolen.

– Nogle af mine lærere føler ikke, at de har mere i sig, når undervisningen er slut kl. 15.00-15.30 om eftermiddagen. Og derfor har vi lavet en aftale om, at de kan komme hen på skolen og forberede sig fra kl. 7.00 inden overlap kl. 8.15. Men det ville være meget mere hensigtsmæssigt, hvis de som før kunne holde en lang pause om eftermiddagen og efter eget ønske forberede sig om aftenen, siger hun.

Ligeledes kunne en lærer før reformen spontant begynde at forberede sig, hvis han eller hun fx surfede på internettet og pludselig faldt over noget, der kunne bruges i undervisningen.

– Dengang fordybde de sig måske med det samme, men nu må de nøjes med at sende et link, fordi forberedelsen skal foregå på et bestemt tidspunkt, siger hun.

Begrænsninger

På Orøstrand Skole- og behandlingshjem har de mere faste rammer også begrænset muligheden for ture af flere dages varighed. Det nye skoleår indledes altid med en kanotur, og sidste gang kunne lærerne kun deltage inden for den faste arbejdstid

– hvorefter de tog hjem og kom igen næste morgen. Vinterturen måtte de i år blive hjemme fra.

– Og det er enormt ærgerligt for os, fordi lærernes deltagelse i turene har meget stor pædagogisk betydning for såvel samspil som relationsarbejde og behandling. Men nu håber vi, at vi med den nye overenskomst kan få en aftale på plads, siger Line Engelbrecht.

På den sikrede institution Bakkegården er det allerede lykkedes at lave en lokalaftale, der bløder op på de meget faste rammer, så lærerne årligt kan bruge op til 200 arbejdstimer uden for institutionen og fx arbejde hjemme.

– Men hver gang skal vi spørge vores leder om lov, og man kan roligt sige, at der er en følelse af, at man ikke længere stoler på læreren, der jo ellers selv har forvaltet sin tid. Jeg har selv altid brugt biblioteket meget for fx at finde en novelle, der vil passe til en bestemt elev, eller hvad det nu kan være – og hvor jeg før bare kunne gå på biblioteket, skal jeg nu spørge min leder: Er det i orden? Vores lokalaftale er til at leve med, men det ændrer jo ikke på den der følelse af fuldstændig umyndiggørelse, fortæller Allan Nielsen.

Han understreger, at lærerne på Bakkegården ikke føler sig umyndiggjort af den lokale ledelse.

– Men lov 409 er efter min mening et politisk overgreb på den samlede lærerstand og en umyndiggørelse af alle lærere, siger han.

Pas på jeres image

Allan Nielsen mener kun, at regeringen kunne gennemtvunge arbejdstidsreglerne, fordi der i befolkningen var et billede af, at lærerne var dovne.

– Vi kender alle sammen historien om overlærer Andersen, der stillede sin overlærertaske fra sig på lærerværelset, når han gik hjem kl. 14.00 og først hentede den igen, når han kom næste morgen. Men langt de fleste lærere holdt måske nok fri om eftermiddagen, men så arbejdede de om aftenen. Nu er det hele lærerstanden, der betaler prisen for de få dovne, og set i bakspejlet har vi været for dårlige til at holde orden i egne rækker og sige: Det der, det er ikke i orden.

Han mener, at Socialpædagogerne bør lære af lærernes historie og sikre, at pædagogerne har et godt image i befolkningen.

– Jeg er bange for, at der også kan være nogle, der har et tilsvarende dårligt billede af socialpædagoger, og jeg mener, at det er vigtigt at tage hånd om et eventuelt dårligt image – fx ved at starte med at lave en imageundersøgelse. ■

Jeg prøver at møde dem her og nu uden at tænke på det, der er gået forud

Kjeld Pedersen, lærer, den sikrede institution Egely

Skole bag låste døre

I knap et år har Kjeld Pedersen været lærer på den sikrede institution Egely. Undervisningen er individuel, og Kjeld Pedersen arbejder bl.a. med relationsopbygning og motivation

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk
Foto: Nils Lund Pedersen

Første gang, jeg gik gennem gitterporten, tænke jeg: Hold da op! Det her er godt nok en anden verden'. 62-årige Kjeld Pedersen viser rundt på den sikrede institution Egely, hvor han arbejder som lærer.

Udefra ligner stedet nærmest en industribygning, men indefra er fængselspræget markant.

Den grå ringmur er fem meter høj, og der er flere videoovervågede celler med døre så tykke som i en bankboks.

– Men sikringscellerne bruges altså meget sjældent og meget kortvarigt – og kun hvis den unge er meget udadreagerende og det ikke er muligt at dæmpe gennem dialog, siger Kjeld Pedersen, der understreger, at Egely på trods af udseendet ikke er et fængsel, men et pædagogisk tilbud.

– Vi gør meget ud af at signalere til de unge, at vi altså ikke er her for at genere dem. Vi er hverken dommere eller politi – vi er voksne, der skal prøve at give dem noget positivt, så længe de er hos os.

På afdelingerne, hvor de unge bor på hver sit værelse med eget bad og tv, forsøger medarbejderne også at skabe så hjemlig en atmosfære som muligt, og der er fx en lille udegård med grill.

Fra døve til kriminelle

For et år siden havde Kjeld Pedersen stort set ingen erfaring med kriminelle unge. I mere end

20 år havde han arbejdet som lærer for døve børn, men stillingen blev nedlagt som følge af et fald i elevtallet – og som tjenestemand blev Kjeld Pedersen i stedet tilbudt forflytning til Egely.

– Jeg må indrømme, at det ikke helt føltes som at vinde i lotteriet – men jeg er faktisk blevet rigtig glad for det. Bl.a. på grund af det gode kollegaskab og muligheden for at gøre en forskel for de unge mennesker. Det er dobbelt lykke, når man arbejder med en elev, der selv tror, at han ikke kan noget. Og han så alligevel kan.

Egely er primært et alternativ til varetægtsfængsling af unge under 18 år, der kan være sigtet for alt fra indbrud til røveri, vold og sågar mord. Disse unge er anbragt i såkaldt 'surrogat for varetægtsfængsling', indtil der falder dom. Andre unge er fx anbragt i pædagogisk observation.

For Kjeld Pedersen begynder en typisk arbejdsdag kl. 8.00, hvor han låser sig ind gennem først den ene, så den anden gitterport.

– Det er meget vigtigt, at man låser den første port, før man åbner den anden. Der er ikke nogen, der skal kunne tage en meget hurtig spurt og slippe ud. I det hele taget har vi pligt til hele tiden at sørge for at låse dørene efter os, og det havde jeg lidt svært ved at vænne mig til i starten, fortæller han.

Spidse blyanter

Dernæst går Kjeld Pedersen op i undervisningsafdelingen, hvor han har sit eget kontor, der også er klasseværelse til den individuelle undervisning.

– Alt skal være på plads til første time, for jeg kan ikke bare lige gå ud og hente noget. De unge må ikke være herinde alene, for her er en computer med internetadgang, og de må fx ikke gå på facebook, fordi en ung med en verserende retssag ikke må kommunikere om sagen, fortæller han.

I forhold til en af eleverne har Kjeld Pedersen også været nødt til at være særlig påpasselig, så der

Socialpædagogernes lærernetværk

En gruppe af Socialpædagogernes medlemmer er lærere, der fx arbejder på interne skoler på døgninstitutioner, opholdssteder eller sikrede institutioner.

Socialpædagogerne har et netværk for disse lærere. Netværkets formål er bl.a. at skabe synlighed om den særlige faglighed, der ligger i at være lærer på en døgninstitution.

Læs mere om netværket på www.sl.dk/lærer

fx ikke lå nyspidsede blyanter inden for rækkevidde – blyanter, der kan bruges til at stikke med.

– På den måde er der mange små ting, der er anderledes her. Fx kan jeg også huske, at jeg i starten rendte rundt og ledte efter sakse: Sakse, sakse. Der må da være nogle sakse et sted. Men det er der så ikke, og det er der en god grund til.

Når Kjeld Pedersen har gjort alt klar og også har læst i institutionens dagsbogssystem, går han over på afdelingen for at spise morgenmad og hente dagens første elev.

Fast struktur

På Egely er der en meget fast struktur med tre moduler à halvanden time, hvor eleverne kan lave forskellige aktiviteter, der spænder over botræning, skoleundervisning, forskellige værksteder og

programmer, der handler om såvel vredeshåndtering som veje ud af et misbrug.

Kjeld Pedersen og de andre lærere står for skoleundervisningen, der både indebærer idræt i hallen og en-til-en-undervisning med udgangspunkt i elevens helt individuelle behov.

– Jeg har fx både haft en meget kvik elev, der fik gymnasieforberedende undervisning – og en anden, der havde meget svært ved at læse. I forhold til den ene kørte jeg fx på med samfundsfag på højt niveau. I forhold til den anden var det fx noget med at gå på you tube og spørge: 'Hvis jeg nu vil høre noget med Big Fat Snake, hvad tror du så jeg skal skrive?'. 'Det er i hvert fald noget med B', prøvede eleven. 'Ja, det er nemlig rigtigt! Og hvad tror du så, der kommer bagefter B?'

Uanset niveauet lægger Kjeld Pedersen altid vægt på at finde ind til noget, der motiverer eleven.

– I forhold til ham, der gerne ville i gymnasiet, var det sådan set enkelt nok, men stort set alle vores elever har mange dårlige skoleoplevelser bag sig, og nogle vil slet ikke lave noget, der har med skole at gøre. Men så var der fx en, der gerne ville tage kørekort, og så arbejdede vi med teorien. Han havde også meget svært ved at læse, men han kunne godt lære ved hjælp af billeder og oplæsning, og til sidst var han faktisk bedre end mig til at tage teoriprøverne.

Et møde her og nu

Kjeld Pedersen gør også meget ud af at opbygge en god relation til eleverne, og her må han helt abstrahere fra de røverier, indbrud, knivstikkerier eller voldsepisoder, der er årsagen til opholdet på Egely.

– Jeg prøver at møde dem her og nu uden at tænke på det, der er gået forud, siger han.

Selvom en del elever er sigtet for personfarlig kriminalitet, har Kjeld Pedersen indtil nu ikke oplevet at være bange.

– Det er måske et lidt forkert ord at sige, at de er nogle søde drenge, men de virker faktisk meget almindelige, når de er her i skolen. Og det har noget at gøre med, at kriminaliteten hører hjemme i en helt anden sammenhæng, hvor der måske har været gruppepres. Og så har det også meget at sige, at eleverne kun er i skolen, hvis de vil være det. Og for mange er det et fristed.

Som ny lærer har Kjeld Pedersen særligt hæftet sig ved to ting. For det første står det nu helt klart for ham, hvor meget man kan ødelægge ved at omsorgssvigte et barn.

– Det kan man selvfølgelig godt læse om, men her kommer det helt ind under huden. Alt det

Vi gør meget ud af at signalere til de unge, at vi altså ikke er her for at genere dem. Vi er hverken dommere eller politi – vi er voksne, der skal prøve at give dem noget positivt, så længe de er hos os

Kjeld Pedersen, lærer, den sikrede institution Egely

med den dårlige sociale arv og miljøets betydning kommer lige op i smasken, når man arbejder her. Som fx den dreng, der ikke havde set sin far i flere år, fordi faren havde været i fængsel. Og så skulle han endelig se sin far, og han glædede, glædede, glædede sig sådan. Og så efter weekenden fortalte han, at hans far ikke var kommet, fordi der havde været et eller andet galt med bilen.

Kultursammenstød

For det andet er han blevet overrasket over, hvor stor en andel af eleverne på Egely, der har anden etnisk baggrund end dansk.

– På min afdeling med fem elever var der i en lang periode ikke en eneste med etnisk dansk baggrund. En ting er fx at læse i aviserne, at integrationen er slået fejl – noget andet er selv at få det så tæt på, og det er jeg faktisk blevet chokeret over, siger han.

Et fast punkt på dagsprogrammet er tv-nyheder kl. 12.00, og her har Kjeld Pedersen flere gange oplevet unge, der jublede, når der fx blev fortalt, at IS havde indtaget en by. Så prøver han at tale med de unge om det.

– En dag spurgte jeg fx: 'Hvorfor sagde du 'yeah'? 'Det er fordi, IS rykker frem', lød svaret. 'Men hvordan kan det være godt at myrde kvinder og børn, når der står i koranen, at man ikke må slå uskyldige ihjel', spurgte jeg, og så kunne jeg se i hans ansigt, at det ikke var et spørgsmål, han kunne lide at få stillet.

Den skjulte læreplan

Kjeld Pedersen er af den klare overbevisning, at det skal indberettes, hvis medarbejderne på den sikrede institution har mistanke om, at en af de unge er ved at blive radikaliseret. Derudover mener han, at han og de andre medarbejdere har en forpligtelse til at gå i dialog.

– Da jeg arbejdede med de døve børn, plejede vi at tale om det, vi kaldte de hørendes skjulte

læseplan. Det er alt det, du lærer, bare ved at høre andre tale om det – fx hvis du hører dine forældre tale om noget, de synes er forkert. Og alt det går de døve glip af, så de er nødt til at lære det på en anden, mere direkte måde. Og på samme måde kan mange af de unge på Egely være gået glip af en skjult læreplan, fordi de siden konfirmationsalderen – hvor de så ikke er blevet konfirmeret – har rendt på gader og stræder og fx ikke har været i skole og heller ikke har været særlig meget hjemme. Derfor kan jeg fx også sige til de unge: 'Du siger, at IS er noget godt, men hvad siger din familie til det? Prøv at spørge næste gang'. Og for nylig var der en af dem, der kom tilbage og fortalte, at hans mor sagde, det slet ikke var noget godt. Men det havde hun ikke talt med ham om.

Korte forløb

En anden ting, der er markant anderledes ved Kjeld Pedersens nye job, er, at der er tale om nogle relativt korte forløb, hvor eleverne typisk kun er på Egely i nogle uger eller måneder. Endvidere er tidsperspektivet uklart fra start, fordi man fx hverken ved, hvornår retssagen finder sted, eller hvordan den falder ud.

– Og det er meget anderledes som lærer, fordi vi jo er vant til at tænke i længere forløb og arbejde med en begyndelse, en midte og en afslutning.

Personligt synes Kjeld Pedersen også, at det er frustrerende, at han slipper de unge, når de forlader Egely. Han kunne godt tænke sig en form for mentorordning, hvor han kunne følge den unge bagefter.

– Det kunne fx have været rigtig godt i forhold til den unge mand, der begynder i gymnasiet, fordi det var lykkedes at skabe en god relation. Men nu må jeg jo så bare håbe, at jeg aldrig ser ham herinde igen – hvilket desværre sker med en hel del af de unge. ■

Oplysninger om de unge på Egely er anonymiserede.

FORBEREDELSE Med de nye arbejdstidsregler skal lærerne i højere grad forberede sig på skolen. For Kjeld Pedersen betyder det rent praktisk, at han er nødt til at køre hjem i myldretiden, fordi han typisk har kontortid fra 14.30 – 16.00

FOLKETINGSVALG

Socialpædagogik og politik

Hvilken sammenhæng er der mellem dine arbejds erfaringer og din politiske overbevisning? Det spørgsmål bad vi tre socialpædagoger om at diskutere – med Socialpædagogernes kandidattest som omdrejningspunkt

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk
Foto: Berit Hvassum

Jeg har grundlæggende en social indstilling og et ønske om, at samfundet skal hjælpe de borgere, der har vanskeligheder – og det er bl.a. det, der gjorde, at jeg i sin tid valgte at blive pædagog

Lars Paskjær,
socialpædagog

Skal socialt udsatte have adgang til tandlæge og livsnødvendig medicin? Skal stofmisbrugere have adgang til fixerum/stofindtagelsesrum? Og skal udsatte børn og børn med psykiske diagnoser inkluderes i folkeskolen?

Sådan lyder, i let omskrevet form, de tre første spørgsmål i Socialpædagogernes kandidattest, hvor man først besvarer en række spørgsmål indenfor det socialpædagogiske og socialpolitiske område – og bagefter matcher sine egne svar med folketingskandidaternes svar. Hvem ligner man mest?

For at sætte gang i en debat om faget og folketingsvalget bad vi tre af Socialpædagogernes medlemmer prøve testen – og diskutere den.

Kredsformand Michael Tysk-Andersen, familieplejer Dorthe Pihl og socialpædagog Lars Paskjær, der alle bor på Bornholm, takkede ja til udfordringen, og en forårsaften mødte vi dem på Socialpædagogernes kreds kontor i Rønne.

Overraskende resultat

Her fortalte Michael Tysk-Andersen, at test-resultatet havde overrasket:

– Jeg er SF'er og medlem af partiet – men i testen er det altså en radikal folketingskandidat, der ligner mig mest.

– Jeg blev også overrasket, sagde Dorthe Pihl.

– Jeg plejer at stemme på Socialdemokraterne, men i testen matchede en kandidat fra SF mig bedre.

Lars Paskjær, der er ansat på et botilbud for psykisk syge (Kommandanthøjen), landede derimod på en kandidat fra samme parti, som han stemte på sidste gang – nemlig Socialdemokraterne.

– Men det er også en socialdemokratisk kandidat, der ligner mig mindst – og så er det jo lidt: Lirum, larum. Katten gør æg.

På daværende tidspunkt var det kun syv bornholmske folketingskandidater, der havde taget testen, og de tre bliver hurtigt enige om, at det kan give lidt usikkerhed.

– Så da vi for nylig havde et møde for tillidsrepræsentanter her på Bornholm, prøvede vi at tage testen med udgangspunkt i København, hvor der er flere kandidater at vælge imellem. For hver enkelt spørgsmål svarede vi det, flest kunne blive enige om – og samlet landede vi på at være mest enige med en kandidat fra Enhedslisten. Og mindst med en kandidat fra Dansk Folkeparti, fortæller Michael Tysk-Andersen.

Høj grad af enighed

Selv om der også var uenighed mellem tillidsrepræsentanterne – fx på spørgsmålet om hvorvidt den kriminelle lavalder bør sættes ned – var der langt hen ad vejen en høj grad af enighed. Og så længe man maler med den brede pensel, gør det samme sig gældende for vores lille testpanel på kreds kontoret:

Ja! Socialt udsatte skal (i hvert fald i et vist omfang) have gratis adgang til tandlægehjælp og livsnødvendig medicin. Ja! Stofmisbrugere skal have adgang til fixerum/stofindtagelsesrum. Ja! Mennesker med handicap, som bor i botilbud, skal have ret til en uges selvvalgt ferie med gratis socialpædagogiske ledsagelse.

Og nej! Frivillige bør ikke løfte en større andel af pleje- og omsorgsopgaverne i den offentlige

STEMMERNE FRA BORNHOLM Vi satte tre bornholmske socialpædagoger stævne for at høre, hvad de mener om Socialpædagogernes kandidattest – og politik og socialpædagogik.

Den overordnede politik betyder mere for mig end de specifikke spørgsmål i testen – men man kan måske godt bruge testen til at vælge mellem to kandidater fra samme parti

Michael Tysk-Andersen, kredsformand

sektor. Nej! Den kriminelle lavalder skal ikke sættes ned til 12 år. Og nej! Forældre til børn og unge, der begår kriminalitet, bør ikke i højere grad end i dag sanktioneres økonomisk.

Går man ned i detaljen, er der dog lidt uenighed – fx når det gælder spørgsmålet om, hvorvidt socialt udsatte skal have gratis adgang til tandlægehjælp. Her erklærer Michael Tysk-Andersen og Dorthe Pihl sig 'helt enige' i udsagnet – mens Lars Paskjær kun er 'enig'.

– For at kunne svare på sådan et spørgsmål, skal man også vide: Hvem skal have hvilken tandlægebehandling? Nogle socialt udsatte har måske behov for en tandlægebehandling, der koster 80.000 kr., og hvis de bagefter slet ikke tager vare på deres tænder, kan pengene måske bruges på en bedre måde. I nogle tilfælde vil det give mere mening at sætte ind et andet sted, påpeger han.

Faget har betydning

I mange tilfælde kan de tre socialpædagoger se en sammenhæng mellem deres svar i kandidattesten – og deres arbejds erfaringer.

Ud over at være familieplejer har Dorthe Pihl også vikartimer på forskellige socialpædagogiske

arbejdspladser, og hun er sikker på, at det alt sammen sætter aftryk.

– Det påvirker helt klart mine holdninger, at jeg personligt har mødt mennesker, der har det svært, siger hun.

Fx går Dorthe Pihl ind for, at erhvervsdrivende, der ikke selv sørger for det, ved lov skal kunne tvinges til at sikre, at deres forretninger er tilgængelige for borgere med handicap.

– Jeg synes, at der skal være tilgængelighed for alle, for jeg har selv oplevet, hvor svært det kan være. Nede på det ressourcecenter for senhjerne-skadede, hvor jeg arbejder, havde de fx for nylig tjent nogle penge på et loppemarked, og pengene skulle bruges på et restaurantbesøg. Og da måtte vi bruge en masse tid på at finde en restaurant, hvor alle kunne komme ind, siger hun.

Lars Paskjær er også overbevist om, at hans arbejds erfaringer spiller ind, når det gælder spørgsmålet om, hvorvidt mennesker med handicap, som bor i botilbud, skal have ret til en uges selvvalgt ferie med gratis socialpædagogisk ledsagelse.

– Det mener jeg helt klart, at de skal, og det hænger sammen med, at jeg selv har oplevet, hvor stor betydning det har. Fraværet af ferie gør tilværelsen mere farveløs, mindre kontrastfyldt og mindre forventningsfyldt for den enkelte borger, siger han.

Pædagogisk grundforståelse

Når det gælder spørgsmålet om fixerum og stofmisbrugere kan Michael Tysk-Andersen ikke direkte trække på sine egne arbejds erfaringer, for han har aldrig arbejdet med målgruppen.

– Men jeg har jo en grundlæggende pædagogisk forståelse af, at man kun kan hjælpe andre, hvis man indgår i dialog og får dem i tale. Så selvom jeg ikke ved meget om afhængighed, kan jeg forestille mig, at hvis man skal forandre noget for stofmisbrugere, skal det ske efter deres eget ønske. Det hjælper ikke at tvinge dem i skjul, men det er derimod en god idé med stofindtagelsesrum, hvor stofmisbrugerne kan komme og også få omsorg og komme i kontakt med fx socialpædagoger.

Selvom alle tre altså kan se en forbindelse mellem deres arbejde og deres svar i kandidattesten, bliver de mere i tvivl, når spørgsmålet går mere generelt på deres politiske holdning. Hvilken sammenhæng er der mellem deres arbejds erfaringer og deres politiske overbevisning?

Lars Paskjær siger:

Hvad er vigtigst?

Dorthe Pihl og Michael Tysk-Andersen er enige om, hvad der er det vigtigste spørgsmål i kandidattesten – nemlig spørgsmålet om hvorvidt tidligere anbragte bør have ret til efterværn.

– Som familieplejer kan jeg se, hvor meget det betyder, at vi kan få lov at beholde de unge lidt længere. De er slet ikke parate til at klare sig selv, når de fylder 18 år, siger Dorthe Pihl, og Michael Tysk-Andersen er enig:

– Jeg synes, at der er mange spørgsmål i kandidattesten, som er rigtig vigtige – men jeg har selv arbejdet med udsatte børn og unge, og jeg må give Dorthe Pihl ret: Efterværn er virkelig vigtigt.

Lars Paskjær kan ikke sige, hvilket spørgsmål i kandidattesten, der er vigtigst.

– Men jeg kan sige, hvad der står mit hjerte nærmest – nemlig spørgsmålet om retten til en uges ferie for handicappede borgere på botilbud. Her spiller mine egne arbejds erfaringer ubetinget ind, for jeg kan se, hvor meget positivt det kunne gøre for de mennesker, jeg arbejder med.

MICHAEL TYSK-ANDERSEN er 48 år og har de sidste godt fire år været kredsformand for Socialpædagogerne på Bornholm. Før det har han bl.a. arbejdet med børn og unge og udviklingshæmmede.

DORTHE PIHL er 50 år og har siden 2000 arbejdet som familieplejer. I dag har hun en ung mand med forskellige diagnoser i aflastning. Før hun blev familieplejer har hun primært arbejdet med udviklingshæmmede.

LARS PASKJÆR er 54 år og har arbejdet i socialpsykiatrien siden 2010 – det sidste halvandet år som fastansat på Botilbuddet Kommandanthøjen. Tidligere har han bl.a. arbejdet på fritidshjem, ligesom han har en fortid i sundhedssektoren, hvor han bl.a. har mødt stofmisbrugere.

– Det er sådan lidt ligesom diskussionen om hvad, der kom først: Hønen eller ægget. Jeg har grundlæggende en social indstilling og et ønske om, at samfundet skal hjælpe de borgere, der har vanskeligheder – og det er bl.a. det, der gjorde, at jeg i sin tid valgte at blive pædagog. Så i mit tilfælde tror jeg mere, det er den anden vej rundt: Det var mit menneskesyn og min samfundsindstilling, der gjorde, at jeg blev pædagog – mere end at det er pædagogarbejdet, der påvirker mit menneskesyn.

Og så nikker de to andre:

Jo, det kan godt genkende fra sig selv.

Overvejer partiskifte

Enigheden hører til gengæld op, når debatten går på, hvad sådan en kandidattest egentlig kan bruges til. Lars Paskjær er den største skeptiker, idet han mener, at mange emner er for komplicerede til en simpel test. I hans øjne går vigtige nuancer tabt, når man eksempelvis skal sige hvor enig eller uenig man er i et udsagn som:

‘Borgere med handicap skal selv frit kunne vælge, hvor og med hvem de vil bo.’

– Så spørger jeg bare: Hvilke borgere med hvilke handicap skal på hvilken måde vælge hvor og med hvem de vil bo? Skal de kunne vælge at bo sammen med nogen, der ikke vil bo sammen med dem? Skal de kunne vælge at flytte ind på et botilbud, hvor der ikke er plads, eller hvad menes der med spørgsmålet?

Selv kunne Lars Paskjær ikke drømme om at lade resultatet af kandidattesten få indflydelse på hans eget valg. For ham er det de overordnede linjer, der tæller – ikke svar på enkelte spørgsmål.

Dorthe Pihl stiller sig noget anderledes:

– Socialpædagogiske og socialpolitiske spørgsmål betyder rigtig meget for mig, og testen gør, at jeg nu vil kigge lidt nærmere på SF. Måske matcher de mig bedre end Socialdemokraterne, som jeg ellers plejer at stemme på.

Allerhelst ville Dorthe Pihl stemme på en folketingskandidat, der vil arbejde for at forbedre familieplejernes vilkår og sikre en overenskomst.

– Men jeg har ikke fundet nogen kandidat, der vil kæmpe for det, siger hun.

Til gengæld har såvel SF som Enhedslisten en officiel politik om, at tidligere anbragte skal have ret til efterværn.

– Og det er en mærkesag for mig. Jeg synes, at det er helt forkert, at vi skal slippe de unge, bare fordi de fylder 18 år. Så det er bestemt noget, der kan få betydning for mig, når jeg skal stemme.

Dorthe Pihl vil også gå efter en kandidat, der går ind for, at det skal være staten – frem for kommunerne, der dækker udgifterne til anbringelser.

– I dag er det jo ofte økonomien i kommunerne, der spiller ind, når børn og unge anbringes, siger hun.

Michael Tysk-Andersen holder fast i SF, selvom kandidattesten i hans tilfælde pegede på en radikal.

– Den overordnede politik betyder mere for mig end de specifikke spørgsmål i testen – men man kan måske godt bruge testen til at vælge mellem to kandidater fra samme parti. Her på Bornholm giver det bare ikke så meget mening i praksis, for vi ved, at der kun bliver valgt to folketingsmedlemmer fra øen – og det bliver næppe en SF'er. ■

Prøv selv kandidattesten på www.kandidattest.dk

Det påvirker helt klart mine holdninger, at jeg personligt har mødt mennesker, der har det svært

Dorthe Pihl, familieplejer

FOLKETINGSVALG

Tidlig indsats som investering

Socialpædagogerne har i forbindelse med valgkampen lavet et notat, der dokumenterer effekten af tidlig indsats – og anbefaler en social investeringsfond

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

Det kan betale sig at investere i en tidlig indsats – både menneskeligt og økonomisk. Sådan lyder budskabet i et notat, som Socialpædagogerne har lavet op til folketingsvalget.

Notatet samler henvisninger til en række undersøgelser og forskningsresultater, der alle

underbygger argumentet om, at den rette, tidlige indsats er en god forretning.

Et eksempel er en cost-benefit-analyse, som Socialpædagogerne i 2010 fik foretaget af Center for Alternativ Samfundsanalyse, CASA. Analysen viser, at der er en samfundsmæssig gevinst på mellem 7,5 og 12,5 mio. kr. at hente, hver gang et menneske får støtte til at flytte sig fra en vanskelig social situation, der ender med førtidspension, til en tilværelse som henholdsvis ufraglært og sygeplejerske. Gevinsten opstår ved, at personen har fuldtidsarbejde og betaler skat i stedet for at modtage førtidspension og andet.

Et andet eksempel er den amerikanske økonomiprofessor James Heckman, der i 2000

fik Nobels ærespris i økonomi. Han har påvist, at rettidige og vidensbaserede investeringer i børn og familier i udsatte positioner i USA tilbagebetales med et provenu på 7 til 10 pct. pr. år.

Investeringsfond

I notatet anbefaler Socialpædagogerne, at der sættes meget tidligere ind overfor udsatte grupper, end det er tilfældet i dag. Det skal bl.a. ske ved at etablere en social investeringsfond, der skal understøtte investeringer i sociale initiativer, der på længere sigt har et betydeligt økonomisk potentiale – men som på kort sigt er en udgift, og som derfor kan være svære at gennemføre i kommunerne.

Socialpædagogerne anbefaler også en række konkrete,

forskningsunderbyggede tidlige indsatser, der kan gøre en forskel. Det drejer sig om alt fra førskoleindsatser, der styrker fire-femåriges skolelyst og skoleparathed gennem fx forældreindsatser, til kommunale inklusionsteams og tidlige og specialiserede indsatser til mennesker med psykiatriske sygdomme eller fysiske handicaps.

Et konkret eksempel på en samfundsmæssig gevinst er her, at tidlige specialiserede støtte- og vejledningsmuligheder til familier, der har et barn med spiseforstyrrelse, kan forhindre, at sygdommen udvikler sig yderligere – og dermed undgå indlæggelser mv. ■

Læs notatet på www.sl.dk/FV15

FOLKETINGSVALG

Mere viden om viden

Den rigtige indsats kræver mere fokus på kvalifikationer og faglighed – bl.a. via et nationalt forskningsprogram, mener Socialpædagogerne i valgoplæg

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk

Den rigtige indsats – den, der rykker noget for udsatte mennesker – kræver faglige kompetencer. Og for at fastholde og udvikle dem skal der være fokus på, hvad der vir-

ker. Vi skal samle på viden om metoder, målgrupper og resultater – der skal forskes i praksis i et nationalt forskningsprogram på det specialiserede socialområde.

Sådan lyder det i et notat, Socialpædagogerne har udarbejdet som oplæg til det forestående folketingsvalg: De udsatte mennesker, det hele handler om, skal være sikret den bedst mulige indsats. Og som samfund skal vi kunne være lige så sikre på, at vi gør det, der er bedst og er mest effektivt.

Og der er en del, der peger i den rigtige retning, hedder det i notatet. Den nye og mere målrettede pædagoguddan-

nelse, de nye socialtilsyn og regeringens sociale 2020-mål er blandt eksemplerne.

'Socialpædagogerne er rigtig tilfredse med det fokus på kvalitet og effekt samt med den anerkendelse af faglighed og uddannelse, som er blevet styrket gennem de seneste par år', hedder det i notatet, der dernæst kommer med tre anbefalinger til, hvordan der fortsat kan fokuseres på 'den rigtige indsats':

Der skal for det første være vedholdende fokus på både grunduddannelsen og på efteruddannelse. Her er Socialtilsynet centralt som blik på det uddannelsesmæssige niveau på

det enkelte tilbud. Og så skal der etableres et samarbejde mellem uddannelserne og Socialstyrelsen, så der hele tiden er styr på de faglige kvalifikationer.

For det andet anbefaler Socialpædagogerne, at al viden om metoder på området bliver systematiseret og udbredt.

Og endelig anbefaler Socialpædagogerne, at der sættes på forskning på det socialpædagogiske arbejdsområde. Forslaget om et nationalt forskningsprogram har mødt politisk interesse – nu skal det blive til noget, hedder det i notatet. ■

Læs notatet på www.sl.dk/fv15

FOLKETINGSVALG

Hvor det politiske billede jo indimellem kan være lidt grumset, så er der her et klokkeklart valg: Skal det offentlige udvikles og sikres, eller skal det tynges ned af en udsigtsløs nulvækst-strategi?

Benny Andersen, formand, Socialpædagogerne

Jo, vi skal blande os i valgkampen

Socialpædagogerne skal ind i valgkampen, for valget handler i høj grad om fagets vilkår og om vilkårene for samfundets mest udsatte grupper, siger forbundsformand Benny Andersen

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk

lad valget handle om bedre velfærd. Ikke nulvækst. Sådan lød beskeden fra Socialpædagogerne, der blev tweetet få minutter efter, at statsminister Helle Thorning-Schmidt (S) havde udskrevet valg til den 18. juni. Og det er lige, hvad det handler om, mener Socialpædagogernes formand Benny Andersen:

– Valgkampen kommer selvfølgelig også til at handle om skattelettelse, sygehuse, daginstitutioner, grønne afgifter og meget andet – men vi vil gøre vores til, at socialpolitikken også kommer på den politiske dagsorden. Vi mener, at vilkårene for de sårbare og udsatte borgere, vi arbejder med, fortjener en tydelig stemme i valgkampen. Det er, som vi ser det, helt afgørende for, at de udsatte mennesker, vi arbejder med til daglig, får den rigtige socialpædagogiske støtte og hjælp, siger han.

– Helt centralt handler valget om, hvordan vi i de kommende år skal prioritere den offentlige sektor. Og hvor det politiske billede jo indimellem kan være lidt grumset, så er der her et klokkeklart valg: Skal det offentlige udvikles og sikres, eller skal

det tynges ned af en udsigtsløs nulvækst-strategi? Som vi ser det, er nulvækst ikke en farbar vej. Nulvækst vil få alvorlige konsekvenser for hele den offentlige sektor. Så som socialpædagoger håber vi, at valget kommer til at handle om, hvilket samfund vi gerne vil have, og hvilke vilkår vi vil byde samfundets aller mest udsatte, siger han.

Benny Andersen understreger, at der for Socialpædagogerne også er et andet afgørende argument for at byde ind i valgkampen:

– Det er også afgørende for den prioritering og respekt, der er for vores socialpædagogiske faglighed. Når socialpolitikken kommer til debat, kommer der også fokus på socialpædagogernes arbejdsvilkår og vores arbejdes værdi for samfundet. Hvis socialpolitikken derimod ikke er til debat, så bliver vores vilkår glemt. Så jo, der er al mulig grund til, at vi blander os i valgkampen, siger han.

Nej til nulvækst

Benny Andersen peger på, at det særligt er den nulvækst-politik, som blå blok med Venstre i spidsen vil indføre i den offentlige sektor, der bekymrer ham:

– Det vil få alvorlige konsekvenser for de aller mest udsatte borgere i landet. De borgere, der ikke selv kan råbe op og protestere. De borgere, som socialpædagogerne hver dag året rundt tager sig af. Vi ved, at indførelse af nulvækst vil betyde helt op imod 3.000 færre socialpædagogiske sæt hænder. Og dét vil kunne mærkes blandt alle de borgere, vores medlemmer arbejder med – anbragte børn

og unge, kvinder på krisecentre, voksne udviklingshæmmede, psykisk syge, misbrugere og så videre, siger han.

Socialpædagogerne har lavet en analyse – baseret på tal fra Finansministeriet og Danmarks Statistik – der netop viser, at en nulvækst-politik vil koste socialpædagogiske stillinger i stor stil.

Hvor mange afhænger af, om der – som flere Venstre-politikere har sagt – er velfærdsområder, der skal friholdes fra nulvækst-strategien. Senest har tidligere finansminister Claus Hjort Frederiksen således sagt, at forsvaret og politiet ikke skal underlægges nulvækst. Tidligere har andre ordførere og partiformand Lars Løkke Rasmussen sagt, at også sundhedssektoren, ældreplejen og uddannelsesområdet skal fritages. Er det tilfældet, vil det ifølge Socialpædagogernes analyse betyde, at der er 3.200 færre socialpædagogiske stillinger i 2020 end i dag.

– Det er skræmmende tal, og jeg synes, at partierne bag nulvækst-tankerne skylder os at svare på, hvad der skal undtages, og hvad der skal rammes, siger Benny Andersen.

Kom ind i valgkampen

Forbundet har netop fremlagt et par notater om hhv. tidlig indsats og rigtig indsats (se artiklerne på foregående side), og Socialpædagogerne har tidligere præsenteret den socialpolitiske kandidatlist.

Her havde mere end 400 kandidater fra alle partier, allerede inden valget var udskrevet, svaret på 16 socialpolitiske og -pædagogiske spørgsmål. Testen er et værktøj til at sætte socialpolitik-

ken på dagsordenen – men der er også et andet formål:

– Det handler selvfølgelig om at holde kandidaterne fast på deres udsagn og holde dem op på de holdninger, de giver udtryk for i deres svar, siger Benny Andersen.

Han peger på, at et flertal af de konservative kandidater, der har besvaret testen, går imod partilinjen, når det handler om nedsættelse af den kriminelle lavalder. Partilinjen er, at den skal sættes ned – kandidaterne siger nej.

– Og det er, når det bliver så konkret, at vi har en masse at byde på som socialpædagoger. Her kan vores viden om, hvilke indsatser der virker, og hvad der kan udvikle mennesker, gøre en forskel i den politiske debat, mener Benny Andersen.

Han opfordrer alle forbundets medlemmer til at 'gå ind i valgkampen' og tale på fagets vegne og sætte socialpolitikken på dagsordenen.

– Vi skal gøre, hvad vi kan for at gøre politikerne opmærksomme på det vigtige i den her diskussion under valgkampen. Socialpædagogerne har som faggruppe og som forbund store interesser i valgkampen, men det handler ikke om partipolitiske interesser – vi støtter ikke enkelte partier. Vores soleklare interesse ligger i, at vores arbejdsområde og de udsatte mennesker, vi støtter og hjælper i det daglige, bliver en politisk prioritet. Så vi håber på en regering, der vil arbejde for at sikre og prioritere velfærdsopgaven, siger Benny Andersen. ■

Læs mere på www.sl.dk/fv15

FAMILIEPLEJERE

Den tabubelagte drøm om en ferie uden plejebarn

Jeg har så meget hjerteblod over for mine plejebørn, at det flyder ud af knaphullerne. Men selvom jeg sagtens kan se problematikken i at lade dem komme i aflastning, mens vi er alene afsted, så skal plejebørnene altså ikke med os på kysseferie
Maja Nielsen, familieplejer

Landets plejefamilier har ifølge ferieloven krav på at afholde ferie uden deres plejebørn, men det sker sjældent. For mange er det et stort tabu blot at ønske sig fri for det plejebarn, der er blevet en integreret del af familien. Konsekvensen er plejefamilier, der kommer slidte fra ferie og ikke får total afkobling fra deres job

Af Karen Albertsen, redaktionen@sl.dk
Illustration: Louise Thrane Jensen

Det var midt på Markuspladsen i Venedig, at familieplejer Maja Niensens plejebarn fik panikangst. Det var de mange duer i luften over pladsen og mellem benene på turisterne, der gav barnet angst. Pigen blev stiv af skræk og lukkede sig inde i sig selv. Det tog plejeforældrene en time og al deres pædagogiske faglighed at gøre hende tryk og i feriestemning igen. For dem var det arbejde, selvom det skete under solen i Italien.

Situationen er ikke enestående, men gælder for mange af landets familieplejere, der drager på ferie med plejebørnene. Solen skinner, isen smager dejligt og det er en oplevelse at være væk hjemmefra. Men de problemer og udfordringer, som plejebørnene til daglig bakser med, er også med i bagagen på ferien.

Det gør det ofte svært, hvis ikke umuligt, at slippe hverdagen og lade sindet og kroppen sunde sig og få fyldt depoterne op med ny energi. For hvert øjeblik kan man ende i en situation, hvor man skal være professionel, fortæller familieplejer Maja Nielsen.

– Hvis en plejefamilie fx er på ferie med et udadreagerede barn med ADHD, hyperkinetiske adfærdsvanskeligheder og reaktiv tilknytningsfor-

styrrelse, så betragter jeg det altså ikke som ferie. Så er man som plejer i høj grad på arbejde, siger Maja Nielsen.

Sammen med sin mand har hun tre plejebørn boende hos sig på femte år. Hun har været på mange dejlige og oplevelsesrige ture med sine børn, men betragter dem ikke som feriesituationer.

– Jeg holder meget af at være på tur med alle mine børn, men jeg ser det mere som sommerture med et pædagogisk indhold end som egentlige ferier. For der er bestemt ikke tale om afslapning og daseliv for de voksne. Vi skal konstant være et skridt foran, hele tiden have forberedt ungerne på, hvad der skal ske. Og begge voksne har hele tiden et af børnene i hånden, så de ikke stikker af eller laver ballade, siger Maja Nielsen.

Kysseferie uden børn

At Maja Nielsen alligevel lægger bilen og kører med alle tre plejebørn, familiens biologiske barn og sin mand ud i sommer- og vinterlandet i langt de fleste ferieuger skyldes et ønske om at give børnene gode ferieminder. Men både hun og hendes mand har også været opmærksomme på at tilgodese deres parforhold, der er aksten i hele familien. Uden deres stabile, fælles fundament tror de ikke, at der var mulighed for at rumme plejebørn. Derfor har parret hvert år holdt en uges børnefri 'kysseferie', som hun kalder det.

– Jeg har så meget hjerteblod over for mine plejebørn, at det flyder ud af knaphullerne. Men selvom jeg sagtens kan se problematikken i at lade dem komme i aflastning, mens vi er alene afsted, så skal plejebørnene altså ikke med os på kysseferie. Vi skal alene afsted og opleve hinanden, for ellers er vi i stor risiko for at blive skilt. Og så kan vi jo i hvert fald ingen ting være for børnene, siger Maja Nielsen.

Plaget af dårlig samvittighed

Behovet for at være sammen som voksne uden børneselskab kan de fleste helt almindelige foræl-

drepar genkende. Når dagligdagen kan virke som en indstempning på fabrik med uendeligt samlebånd, så kan ferien være den pause, der igen får lungerne til at kunne fyldes helt med luft.

Det samme gælder i høj grad for familieplejere, der de senere år har taget imod stadig mere behandlingskrævende børn med tilsvarende mere udfordrede hverdage til følge.

Alligevel kvier mange familieplejere sig blot ved tanken om at måtte vælge plejebørnene fra og tage på ferie enten som par eller måske endda alene med familiens biologiske børn.

Problematikken rummer store etiske og moralske dilemmaer, for plejebørnene er optaget i familien, og selvom familieplejere får penge for opgaven, så indgår børn og plejere i et familiegørende forhold. Det er denne trygge base, som mange frygter vil lide skade, hvis barnet føler sig fravalgt i ferien.

Præcist sådan er det for Anni Hermansen fra Middelfart, der i 24 år har været familieplejer og i dag har fire plejebørn på fuld tid.

– Jeg har det så skidt med at sige til mine plejebørn, at de ikke skal med, selvom mig og min mand virkelig har brug for at være sammen alene som par en gang imellem. For nogle år siden var vi på voksenferie til Rom, men det plager mig stadig med dårlig samvittighed, fortæller hun.

Trods dårlig samvittighed har hun og hendes mand dog holdt fast i at tage alene afsted i fjorten dage hvert femte år. Men det har langt fra været uproblematisk.

– De få gange, vi er taget alene afsted, har der været dårlig stemning både op til ferien og bagefter. Børnene føler sig simpelthen så svigtet, og det får os nok til at give køb på vores egne behov. Når vi har opnået tillid til et svært skadet barn, så er det meget at sætte over styr ved at tage alene på ferie, siger Anni Hermansen.

Se dilemmaet i øjnene

Gitte Jensen er formand for Familieplejernes Landsudvalg i Socialpædagogerne, og hun møder ofte forargelse både fra omgivelserne og fra andre familieplejere, når snakken falder på ønsket om at sende plejebørnene på aflastning i ferien.

Hun ærgrer sig imidlertid over den berøringsangst, der er blandt hendes kolleger for at indrømme og tale åbent om, hvor stort et problem det er aldrig at holde fri. Altså helt fri.

– Det irriterer mig, at vi ikke tør at være ærlige over for os selv og hinanden og sige højt, at vi har brug for ferie uden plejebørn. For det har vi! Og vi skal turde bakke hinanden op i det ønske i stedet for at se skævt til de få, der tillader sig at stille aleneferie som krav. Vi kommer ikke udenom,

Vi kommer ikke udenom, at det er en svær situation, og at det er et stort dilemma, fordi plejebørnene er så udsatte, som de er. Men så må vi finde gode løsninger i stedet for bare at forsøge at tie problemet ihjel

Gitte Jensen, formand, Familieplejernes Landsudvalg

De få gange, vi er taget alene afsted, har der været dårlig stemning både op til ferien og bagefter. Børnene føler sig simpelthen så svigtet, og det får os nok til at give køb på vores egne behov. Når vi har opnået tillid fra et svært skadet barn, så er det meget at sætte over styr ved at tage alene på ferie

Anni Hermansen, familieplejer

at det er en svær situation, og at det er et stort dilemma, fordi plejebørnene er så udsatte, som de er. Men så må vi finde gode løsninger i stedet for bare at forsøge at tie problemet ihjel, siger Gitte Jensen.

Hun påpeger samtidig, at det ikke altid er til børnenes fordel at komme med på ferie til uvante omgivelser.

– Mange af vores børn får det rigtig skidt af at være i uvante omgivelser, hvor der ikke er tryk. De ville ofte have det bedre ved at komme i aflastning et velkendt og trygt sted, mens plejefamilien tager afsted og kommer hjem med fornyet overskud til igen at tage sig kærligt af barnet.

KL: Uforeneligt med Barnets Reform

Det er dog ikke kun familieplejerne selv, der kan have svært ved at kapere tanken om ferie uden plejebørn.

I KL, der repræsenterer familieplejernes arbejdsgivere, anerkender man lovens ord om, at det altid er op til familieplejeren at afgøre, om vedkommende vil holde ferie sammen med plejebarnet, eller om ferien holdes uden barnet. Men KL gør det også klart, at man opfordrer plejerne til at tage barnet med.

– De børn, der anbringes, har typisk i hele deres barndom været vant til at blive valgt fra, og den oplevelse bør de ikke også have, når de bliver anbragt. Barnet bør kunne stole på, at det faktisk hører til og er på lige fod med familien. Derfor vil jeg opfordre til, at plejefamilien meget nøje tænker over det, hvis de overvejer at holde ferie uden deres plejebarn, siger Thomas Adelskov (S), formand for KL's Social- og Sundhedsudvalg.

Ifølge ham står det i klar modsætning til at skabe nære, trygge og familiemæssige rammer, når en plejefamilie vælger at holde ferie uden plejebarnet.

– Det er uforeneligt med det fokus, der følger med Barnets Reform, der går på, at netop det relationelle og det trykghedsskabende er årsagen til, at man ønsker plejefamilien som anbringelsesform opprioriteret. Men hvis alternativet er, at en anbringelse vil bryde sammen, hvis plejefamilien ikke får tid alene, så er det klart, at kommunerne er forstående over for, at familien ønsker ferie uden plejebarnet, siger Thomas Adelskov.

Ifølge Gitte Jensen, formand for Familieplejernes Landsudvalg, er det dog ikke altid, at

kommunens forståelse for ferie faktisk følges op af handling.

– Der er mange af vores medlemmer, der i disse år føler sig pressede på flere fronter, og et af de pres er altså, når det kommer til afholdelse af ferie. At kommunerne modarbejder aflastning af plejebørn i ferien kan fx ske ved, at ferien egentlig er godkendt, men så sker der bare ikke mere.

Det er kommunens ansvar at finde en godkendt aflastning. Men hvis det ikke sker, og tiden går – ja, så ender familieplejeren selvfølgelig med at tage barnet med på ferie alligevel. Det har vi flere eksempler på, fortæller Gitte Jensen.

Det skal stå i kontrakten

Der er dog flere konkrete ting, der kan gøres i arbejdet med at sikre sig selv som familieplejer, når det kommer til ferie. Allervigtigst er det at sikre sig en fyldestgørende og grundigt udarbejdet og forhandlet kontrakt helt fra starten af et ansættelsesforløb. Det påpeger Socialpædagogerne, der ser kontrakten som det vigtige fundament, et godt samarbejde skal bygge på.

– Vi anbefaler, at familieplejerne sørger for at få skrevet alt ind i kontrakten med kommunen. Det kan være krav om, at familien vil holde en uges ferie om vinteren og en uge om sommeren uden plejebørn, og at der etableres samarbejde med en aflastningsinstitution. Desværre er der et stort antal familieplejere, der ikke har fået det indskrevet i kontrakten. Anbefalingen til dem må være at forsøge at få genforhandlet kontrakten og i den forbindelse gøre brug af konsulenterne i vores kredse, siger Kaj Skov Frederiksen, forbundskasserer i Socialpædagogerne.

Derudover er det en god ide at sørge for, at man som familieplejer bliver parret med en institution, der i ferier eller andre situationer, hvor der er brug for aflastning, kan tage barnet.

– Det er en rigtig og konstruktiv løsning: at koble plejefamilien sammen med en specialiseret døgninstitution og lave et formelt samarbejde. Samarbejdet kan dels give familien sparring i det pædagogiske arbejde til hverdag, dels gør aflastning i ferien langt mere tryk, eftersom plejebarnet vil kende institutionen og dens voksne, lyder det fra Kaj Skov Frederiksen. ■

Maja Nielsen optræder under pseudonym. Hendes rigtige navn er kendt af redaktionen.

FAMILIEPLEJERE

Når kommunen lægger ferieplanerne

Kommunerne har ret til at varsle ferie – men der kan ikke være tale om ferie, hvis plejebarnet, og dermed arbejdet, følger med, mener Socialpædagogerne

Af Karen Albertsen, redaktionen@sl.dk

Det er ikke kun, når det handler om ferie med eller uden børn, at familieplejeområdet er udfordret. Inden for de senere år har flere familieplejere oplevet, at kommunerne er begyndt at gøre brug af deres ret til at varsle ferie.

Hvis familieplejerne således ikke selv har meldt ind, hvornår de ønsker ferie, så kan kommunen varsle, hvornår fire ud af de fem ferieuger skal ligge. Problemet opstår, når kommunen samtidig forventer, at familieplejeren tager plejebarnet med på ferie og får udbetalt feriepenge i stedet for løn.

– Kommunerne er i deres ret til at varsle ferie, og det sker lige nu i vidt omfang, hvor plejefamilier bliver tvunget til at tage ferie. Men der kan ikke være tale om ferie, når plejebarnet, og dermed arbejdet, følger med. Det betyder imidlertid ikke, at plejefamilierne er kolde og kyniske og ikke vil have deres plejebørn med til Frankrig på telttur. Det betyder bare, at der ikke er tale om ferie. Vi mener, at familieplejerne selv skal have ret til at forvalte deres ferie, lyder det fra Kaj Skov Frederiksen, der er forbundskasserer i Socialpædagogerne.

Farvel femte ferieuge

Familieplejere, som ikke har afholdt fem ugers ferie, har ret til at få udbetalt den femte ferieuge, fordi familieplejere er omfattet af ferieloven og derfor kan få udbetalt feriegodtgørelse for femte ferieuge, såfremt denne ikke er afholdt. Men når kommunen har varslet alle fem ferieuger, så ryger muligheden for at få den femte uge udbetalt.

Der har traditionelt ligget en trykthed for mange familieplejere i at gemme feriepengene resten af ferieåret i tilfælde af en fyring. Men i nogle af landets kommuner har det vist sig svært at få udbetalt den femte ferieuge.

– Der er en lang række af problemer forbundet med familieplejere og ferieafholdelse, men det altoverskyggende problem er, at kommunerne ikke anerkender familieplejere som lønmodta-

gere. Som lønmodtager hersker der ikke tvivl om din ret til ferie. Men som familieplejer er det op til den enkelte kommune at vurdere, om ferie er noget du holder med eller uden plejebarnet. Og sker det med plejebarn, så mener Socialpædagogerne altså ikke, at der er tale om ferie, siger Kaj Skov Frederiksen.

Udmeldingen fra KL er, at de forholder sig til, at familieplejerne er omfattet af ferieloven og dermed følger de regler, der gælder her.

– Det betyder også, at det er arbejdsgiveren, der afregner optjent, ikke-afholdt ferie, hvis man ophører i et ansættelsesforhold. Hvis man som familieplejer skifter fra et barn til et andet i samme kommune, er det en konkret vurdering om arbejdsforholdet er afsluttet. Det er Styrelsen for Arbejdsmarked- og Rekruttering, der foretager denne vurdering. Men det er vigtigt at holde sig for øje, at det at være plejefamilie jo ikke er et arbejde i gængs forstand med mødetider osv., siger Thomas Adelskov (S), der er formand for KL's Social- og Sundhedsudvalg. ■

Om ferie for familieplejere

- Familieplejere er omfattet af ferieloven og har dermed ret til fem ugers ferie. Enhver anden aftale – for eksempel en sætning i kontrakten om at ferieloven ikke gælder for familieplejeren – er derfor ugyldig.
- Hvis en plejefamilie holder ferie uden deres plejebarn, skal plejebarnet være hos en godkendt familie eller opholdssted.
- Kommuner har forskellige holdninger til ferie: Nogle hjælper plejefamilien ved at finde en aflastningsfamilie eller et opholdssted til plejebarnet to uger om året, andre giver ikke mulighed for ferie uden plejebarn.
- Efter reglerne i ferieloven skal afholdelse af ferie enten forhandles mellem arbejdstager (familieplejer) og arbejdsgiver (anbringende kommune) eller varsles af kommunen.
- Familieplejere har på samme måde som andre lønmodtagere ret til at få den femte ferieuge udbetalt efter ferieårets afslutning, hvis den femte ferieuge ikke er holdt som ferie.
- Lønmodtagere, der ikke er omfattet af en kollektiv overenskomst – og det er familieplejere ikke – kan aftale med deres arbejdsgiver, at optjent ferie ud over 20 dage kan overføres til det følgende år.

Kilde: 'Familieplejernes håndbog – værd at vide', februar 2015 og www.sl.dk

MAGTANVENDELSE

Socialpædagoger over hele landet er rigtig gode til via pædagogiske veje og med velegnede metoder at forebygge og forhindre magtanvendelser over for børn og unge. Det er helt afgørende, at den indsats skal fastholdes og udvikles

Fra Socialpædagogernes hørings svar

Hørings svar peger i mange retninger

Betænkningen om magtanvendelse over for anbragte børn og unge har nu været i høring, og der er kommet bud på, hvordan reglerne bør være. Som andre organisationer roser Socialpædagogerne store dele af betænkningen – men der er også uenigheder

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

Illustration: Rasmus Meister / Spild af Tid

Nick er rasende. 'Jeg smadrer sgu billedet af din mor', råber han. I fuld fart løber han over mod reolen, hvor et af de andre børn på døgninstitutionen har stillet et billede af sin afdøde mor. Moren har selv lavet rammen – og den kan ikke erstattes.

Må en socialpædagog gribe ind og holde Nick fast fysisk?

Det – og mange andre – spørgsmål om magt i forhold til anbragte børn er for øjeblikket til diskussion. I slutningen af april bad socialminister Manu Sareen (R) en lang række organisationer mv. om kommentarer til anbefalingerne fra det såkaldte magtanvendelsesudvalg. Nu er hørings svarene klar, og selvom der er bred opbakning til dele af udvalgets forslag – fx forslaget om at fokusere på børns rettigheder og gøre reglerne klare og tydelige – får ministeren ikke en entydig anbefaling. Bl.a. er der uenighed om, hvorvidt det – som magtanvendelsesudvalget foreslår – i særlige situationer bør være tilladt at anvende fysisk magt for at forhindre, at et anbragt barn ødelægger ting af stor økonomisk værdi eller affektionsværdi. Anden uenighed går bl.a. på familieplejernes status og spørgsmålet om såkaldt mindre indgribende magt.

Afværge hjælp

I eksemplet med den rasende Nick er det i dag kun tilladt at holde ham fast, hvis han er til fare for sig

selv eller andre – ikke hvis han kun er til fare for ting. Og det uanset tingens værdi. Men magtanvendelsesudvalget, der var nedsat af Socialministeriet og bestod af en række eksperter, praktikere og repræsentanter for forskellige organisationer, anbefaler, at det i visse situationer også bliver tilladt at foretage såkaldt afværge hjælp, så man forhindrer, at værdifulde ting smadres.

Om det forslag er godt eller skidt, er der delte meninger om i hørings svarene.

Socialpædagogerne modsætter sig og skriver: 'Vi støtter ikke, at magtanvendelse skal tages i brug af hensyn til tingsskade med eller uden affektionsværdi.'

I hørings svaret argumenteres for en øget indsats for at forebygge magtanvendelser:

'Det er Socialpædagogernes opfattelse, at socialpædagoger over hele landet er rigtig gode til via pædagogiske veje og med velegnede metoder at forebygge og forhindre magtanvendelser over for børn og unge. Det er helt afgørende, at den indsats skal fastholdes og udvikles. Det forudsætter den nødvendige faglighed, de nødvendige kompetencer og den nødvendige supervision på landets anbringelsessteder', står der.

Udtryk for omsorg

For muligheden for afværge hjælp taler derimod FADD, Foreningen af Døgn- og Dagtilbud for udsatte børn og unge, der skriver:

'FADD er enige i, at der etableres hjemmel til, at et barn eller en ung, der ødelægger eller beskadiger ting af betydelig økonomisk værdi eller affektionsværdi, der tilhører en anden eller barnet eller den unge selv, i særlige tilfælde kortvarigt kan fastholdes eller føres til et andet opholdsrum. Og at indgreb kun kan ske efter en konkret vurdering og under iagttagelse af proportionsprincippet.'

Opbakningen begrundes med hensynet til barnet, idet FADD skriver:

'I vores optik er det netop omsorg for det enkelte barn/den enkelte unge – og udtryk for en forståelse for, at barnet ikke kan konsekvensbe-

regne sine handlinger – at forhindre, at barnet/ den unge efterfølgende vil skulle kunne håndtere erstatningskrav og ærgrelse over mistede ejendele med affektionsværdi.

I lighed med Socialpædagogerne udtrykker også TABUKA, Landsforeningen for nuværende og tidligere anbragte, modstand mod udvidede magtbeføjelser:

‘Vi ved, hvor alvorligt det opleves at blive udsat for en eller anden form for magt, når man er anbragt. Det slår meget hårdt, og det kan lynhurtigt nedbryde de fremskridt, man måske har gjort gennem længere tid, fordi man mister tilliden til de mennesker, der skulle tage sig af en. [...] Derfor skal man være yderst forsigtig med at udvide mulighederne for magtanvendelse. Vi er sikre på, at alle muligheder vil bliver udnyttet helt til grænsen

før eller siden. Ikke alle steder og altid, men nogle steder og i situationer, der er yderst følsomme for anbragte børn.

TABUKA slår ligesom Socialpædagogerne til lyd for, at pædagogikken skal styrkes.

Mindre indgribende magt

Et flertal i magtanvendelsesudvalget anbefaler også, at såkaldte omsorgshandlinger i form af ‘mindre indgribende magt’ skal være tilladt uden registrering.

I betænkningen står der:

‘Uanset at børn og unge generelt har en grundlæggende ret til bevægelsesfrihed, kan det være en nødvendig omsorgshandling at stille sig i vejen foran hoveddøren for en ung, der er på vej ud fx for at prostituere sig. Ligesom det uanset

Vi ved, hvor alvorligt det opleves at blive udsat for en eller anden form for magt, når man er anbragt. Det slår meget hårdt, og det kan lynhurtigt nedbryde de fremskridt, man måske har gjort gennem længere tid, fordi man mister tilliden til de mennesker, der skulle tage sig af en

Fra TABUKA's hørings svar

børns og unges ret til elektronisk kommunikation kan være en nødvendig omsorgshandling kortvarigt at fratage en mobiltelefon fra en ung, der fx er ved at uploade nøgenbilleder af sig selv på internettet [...] Det er udvalgets vurdering, at der tilsvarende kan være tilfælde, hvor det enkelte barn eller den unge må tåle mindre begrænsninger i den pågældendes rettigheder af hensyn til fællesskabet på anbringelsesstederne. Fx kan det for at varetage omsorgen for de øvrige børn og unge, der opholder sig på anbringelsesstedet, være nødvendigt at skrue ned, hvis der spilles høj musik fra et anlæg midt om natten eller at fratage en joint fra ung, der ryger i fællesrummet.

Det præciseres, at der ikke må være tale om en egentlig fysisk magtanvendelse, idet det er en forudsætning, at 'barnet eller den unge accepterer handlingen uden at gøre fysisk modstand, og på den vis indirekte samtykker hertil ved fx at undlade at tage af sted, når man stiller sig i vejen'.

Forskellige holdninger

Spørgsmålet om mindre indgribende magt deler også vandene.

I sit hørings svar erklærer KL sig fuldt ud enig i forslaget, mens eksempelvis FADD har et vist forbehold, idet de vil afvente den nærmere beskrivelse i en kommende vejledning:

'Vi kan udelukkende anerkende muligheden for mindre indgribende magt under forudsætning af, at der alene er tale om eksempelvis at lægge armen omsorgsfuldt om en ung og guide den unge andetsteds hen, uden at den unge gør modstand. I så fald kan vi støtte, at dette ikke skal registreres.'

Børnerådet er derimod uenig i at åbne op for magtanvendelser uden registrering. De skriver:

'Børnerådet er af den opfattelse, at der skal ske registrering af også den mindre indgribende fysiske magt, så antallet af denne type magtanvendelse kan overvåges på linje med de øvrige magtanvendelser.'

Socialpædagogerne støtter heller ikke forslaget om at tillade mindre indgribende magt. Ligesom i spørgsmålet om afværgehjælp, lyder argumentet, at der skal noget helt andet til:

'Socialpædagogernes indfaldsvinkel er, at reglerne skal støtte barnets rettigheder og støtte en udvikling af en praksis, der med faglighed og socialpædagogisk indsigt og indsats forebygger konfliktsituationer, og som møder barnets uhen-

sigtsmæssige adfærd med forståelse, støtte og guidning og ikke magt og tvang', står der i hørings svaret.

Familieplejerne

Også når det gælder familieplejerne får ministeren forskellige input fra hørings svarene. I dag er familieplejerne ikke omfattet af reglerne for magtanvendelse, og i udvalget var der uenighed om, hvorvidt de bør være det.

Socialpædagogerne har tidligere været fortalere for, at familieplejerne generelt omfattes af regler for magtanvendelse, men i hørings svaret stiller organisationen et mere nuanceret forslag:

'Socialpædagogerne foreslår, at der i forbindelse med familieplejernes generelle godkendelse, hvor der på baggrund af familieplejens kvalifikationer og erfaring tages stilling til, hvilken opgave familieplejen kan løfte, herunder også tages stilling til, hvorvidt familieplejen skal være omfattet af reglerne for magtanvendelse. Forudsætningen for, at familieplejen kan modtage behandlingskrævende børn og være omfattet af reglerne om magtanvendelse, er at familieplejen har en pædagogisk uddannelse.'

Andre familieplejere skal ikke være omfattet af reglerne for magtanvendelse, og de skal heller ikke modtage børn, der har udfordringer og adfærd, der gør magtanvendelse aktuelt:

'Realiteten er imidlertid, at børn og unge i stigende omfang er anbragt i familiepleje, og at der reelt sker magtanvendelse i familieplejerne. Den aktuelle anbringelsespraksis tilsiger derfor, at kommunerne skal være langt mere opmærksomme på, hvilke børn der anbringes i familiepleje', skriver Socialpædagogerne i hørings svaret.

Står det til TABUKA, skal ingen familieplejere omfattes af reglerne for magtanvendelse. I deres hørings svar skriver de:

'I forvejen er et af de afgørende problemer i en plejefamilie forskellen på egne børn og de anbragte. Det er noget, der optager én overordentligt meget som anbragt, og det kan vælte helt, hvis der pludselig kommer forskellige regler om magtanvendelse mellem de to grupper børn. Derfor vil vi kraftigt advare mod, at der skal kunne anvendes magt i plejefamilien, som om det var en institution.'

Også KL er imod, at familieplejerne omfattes af reglerne for magtanvendelse. ■

Såvel magtudvalgets rapport som hørings svarene kan læses via dette link: www.kortlink.dk/gt5c

SAMFUNDSØKONOMI

Indsats for udsatte betaler sig

Der kan være penge at spare, hvis man investerer i socialt udsatte og fx tilbyder hjælp til at komme ud af et stof- eller alkoholmisbrug. Det viser en rapport, som KORA har lavet for Rådet for Socialt Udsatte

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

Den første omgang koster det penge at yde en indsats for socialt udsatte – men på længere sigt kan der være penge at spare. I en ny rapport har Det Nationale Institut for Kommuner og Regioners Analyse og Forskning, KORA, kigget på inden- og udenlandske undersøgelser, der har vurderet indsatser for socialt udsatte i et økonomisk perspektiv.

Undersøgelsen er bestilt af Rådet for Socialt Udsatte, og her opsummerer formand Jann Sjursen:

– Studiet bekræfter, hvad vi godt ved: at den rette hjælp og støtte til socialt udsatte er fantastisk godt givet ud. Det er selvfølgelig, at den rette indsats og en ordentlig investering i at hjælpe et udsat menneske i tide kan tjene sig selv ind mange gange – både samfundsøkonomisk og ikke mindst menneskeligt.

I rapporten har KORA lavet en nærmere beskrivelse af 19 studier, der både belyser effekt og omkostninger ved indsatser

for udsatte. Flere af studierne belyser afledte besparelser – som fx når misbrugsbehandling medfører en afledt besparelse som følge af mindre kriminalitet. Behandling på institution giver eksempelvis typisk pengene to til fire gange igen – og op til syv gange igen.

Kassetækning

I en pressemeddelelse påpeger Jann Sjursen, at kassetækning kan forhindre ellers rentable 'investeringer' i socialt udsatte: – Problemet er, at de økonomiske gevinster ikke nødvendigvis tilfalder de samme offentlige kasser, som udgifterne tages fra. Det betyder, at det langsigtede og helhedsorienterede perspektiv overfor det enkelte menneske alt for ofte går tabt, siger han.

Et eksempel er, når kommunen finansierer misbrugsbehandlingen, mens staten får besparelsen i form af færre udgifter i forbindelse med kriminalitet og udgifter i sundhedsvæsenet.

– Og når besparelsen ikke kan ses i kommunekassen, mener Jann Sjursen, at det kan få kommunerne til at vælge en ringere indsats til misbrugerne. Han siger:

– Rådet for Socialt Udsatte opfordrer derfor til, at udsattes sociale rettigheder styrkes, sådan at det i højere grad bliver den rette indsats, som bliver styrende for kommunernes prioriteringer. ■

Find hele KORA's rapport via www.kortlink.dk/grcq

NOTER

Behandlingstilbud for børn af misbrugere

En ny pulje skal udvide adgangen til behandlingstilbud for børn og unge fra familier med stof- eller alkoholproblemer. Puljen er på i alt 264 mio. kr. til fordeling over fire år, og både kommuner, private og frivillige organisationer kan søge midler til at styrke behandlingsindsatsen over for børn og unge. Målet er at sikre, at flere børn og unge, der har behov for støtte, får et gratis tilbud. Der kan både søges tilskud til indsatser, som er målrettet det enkelte barn, og indsatser, som også inddrager familie eller netværk. Det afgørende er, at behandlingstilbuddet har fokus på at styrke barnets eller den unges håndtering af de udfordringer, der kan følge af en opvækst i en familie med misbrugsproblemer og understøtte en langsigtet positiv udvikling. Midlerne søges via Socialministeriet, og der er i første ombæring ansøgningsfrist 30. september.

tlh

Ikke-vestlige teenagedrenge anbringes oftere

Ikke-vestlige indvandrerdrenge i alderen 14-17 år har særlig stor sandsynlighed for at blive anbragt uden for hjemmet i forhold til unge med dansk oprindelse. Det skriver Nyhedsbrevet Tal og tendenser baseret på en særkørsel af Ankestyrelsens anbringelsesstatistik og Danmarks Statistisk befolkningstal. I 2013 var godt 3,5 pct. af teenagedrenge med indvandrerbaggrund således anbragt uden for hjemmet, mens tallet var godt 2,0 pct. for teenagere med dansk oprindelse. Blandt de mindre børn anbringes indvandrere til gengæld i lang mindre grad. For alle grupper af anbragte børn og unge gælder det, at familieforhold er den markant hyppigste årsag til anbringelse uden for hjemmet. Men mens børn og unge med vestlig oprindelse oftest anbringes i plejefamilier, kommer børn og unge med ikke-vestlig baggrund lige så ofte på døgninstitution.

tlh

Konference om anbringelsehistorie

Hvad kan vi bruge historien til? Sådan lyder det klassiske spørgsmål, når Historisk Selskab for Handicap og Samfund den 11. september afholder Handicaphistorisk Konference i Høje-Taastrup. Afsættet for konferencen er det socialhistoriske forskningsprojekt 'Anbragt i historien', som afdækker historien om mennesker, som var anbragt uden for hjemmet mellem 1945 og 1980 (se Socialpædagogen nr. 8/2015). På konferencen præsenteres de overordnede resultater og udvalgte temaer tages under behandling: Birgit Kirkebæk, redaktør af Handicaphistorisk Tidsskrift, ser fx på den offentlige debat og brugerforeningers betydning for politik og praksis i perioden, mens to medarbejdere på projektet sætter fokus på de anbragtes egne oplevelser. Læs mere på www.hshs.mono.net.

jni

Forældretræning hjælper

SFI har evalueret forældretræningsprogrammet 'Kærlighed i kaos', der er udviklet af ADHD-foreningen og baserer sig på frivillige forældretrænere, der også arbejder med ADHD i deres professionelle virke. Programmet består af et 12-ugers kursusforløb, og det får gode skudsmål i evalueringen: Forældrene oplever, at de får en nemmere hverdag, mere selvtillid og gladere børn. Evalueringen viser bl.a., at forældrenes øgede selvværd som forældre har afsmittende effekter – fx opstår der færre konflikter, når forældrene stiller krav til børnene. I alt har 332 forældre og 161 børn været med i undersøgelsen, der er den hidtil største evaluering af effekten af forældretræning.

mrk

VELFÆRDSUDSPIL

Milliarder til at nå 2020-målene

Godt med midler til de sociale 2020-mål – mindre godt, at midlerne kommer fra en pulje, der også skal finansiere terrorbekæmpelse og uforudsete udgifter, mener Socialpædagerne

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk

Det er ikke småpenge, regeringen lægger op til at investere velfærden i de kommende år: I alt 39 mia. kr. skal der ifølge udspillet 'Danmark på sikker vej' bruges frem mod 2020 til bl.a. sundhed, ældre, uddannelse, grøn omstilling, tryghed og bedre vilkår for socialt udsatte.

Og det sidste hilses ikke overraskende velkommen af Socialpædagogernes formand Benny Andersen. Han er godt tilfreds med, at 15 af de 39 mia. kr. skal bruges til bl.a. at nå de sociale 2020-mål, som regeringen introducerede i efteråret 2013.

– Det er positivt, at regeringen på den måde binder konkret økonomisk vilje i halen på de gode mål. Vi hjælper gerne med at pege på, hvordan målene bedst indfries, siger han i en kommentar til udspillet.

Heri hedder det om indsatsen, der skal sikre 'Bedre vilkår for socialt udsatte':

'Regeringens ambitiøse sociale 2020-mål skal sikre bedre vilkår for de mest udsatte og sårbare i samfundet ved at målrette den eksisterende sociale indsats mod de metoder og konkrete

indsatser, der skaber de bedste resultater for den enkelte.'

Dog tilføjes det, at 'en række af de indsatser, der skal bidrage til at realisere 2020-målsætningerne for at skabe bedre vilkår for socialt udsatte, prioriteres fra satspuljen, der ligger udover de midler, som regeringen vil prioritere fra forbrugsvæksten'.

Forkert sammenblanding

De 15 mia. kr. skal ud over bedre indsats for de udsatte grupper også bruges til at sikre borgerens tryghed – dvs. til bekæmpelse af ungdomskriminalitet og bekæmpelse af terror.

Tillige skal 'kassen' med de 15 mia. kr. dække udgifter til nye velfærdsindsatser og uforudsete udgifter, som fx dem, der opstod efter terrorhandlingerne i København og Paris.

Og denne sammenblanding af formål med midlerne huer ikke Benny Andersen:

– Vi er lidt bekymrede over, at puljen til socialt udsatte også rummer indsatsmål, der handler om terrorbekæmpelse og uforudsete udgifter. Vi mener, at det ville være formålstjenesligt, hvis området for socialt udsatte blev selvstændigt prioriteret i udspillet. Intentionerne med de sociale 2020-mål er så vigtige, at de har brug for økonomisk pondus. Så vi håber, at regeringen vil være mere specifik på, hvad området bliver tildelt, siger Benny Andersen.

Han og Socialpædagerne hæfter sig dog også ved de positive takter, der ligger i forslaget om at styrke social mobilitet ved at ruste daginstitutioner og uddannelsessystemet. ■

FLYGTNINGE

Krigstraumer og omsorgssvigt i bagagen

Krig og tortur er kun en del af forklaringen på, at flygtninge kæmper med traumer. En ny undersøgelse viser, at de ofte også har haft en barndom præget af grove omsorgssvigt og vold

Af Tina Løvbohm Petersen

Hvis man i den tidlige barndom oplever vold og omsorgssvigt, kan man i voksenlivet have svært ved at indgå i nære relationer. Og udsættes man derudover for

krig og tortur, er der en forøget risiko for at udvikle posttraumatisk stressreaktion (PTSD).

Det forklarer, hvorfor en stor del af de godt 100.000 flygtninge i Danmark har svært ved at finde sig til rette i det danske samfund. Mange af dem har nemlig udover deres krigstraumer også været udsat for grove omsorgssvigt i barndommen.

Det skriver Kristeligt Dagblad på baggrund af en ny ph.d.-afhandling fra Københavns Universitet. Undersøgelsen er baseret på interviews med 43 arabisktalende flygtninge, der er i behandling for traumerelaterede lidelser. 63 pct. af disse flygtninge har ikke

alene oplevet krig – de beretter også om problematiske relationer til deres forældre, omsorgssvigt og fysisk vold.

Ifølge psykolog og ph.d. Karin Riber, som står bag undersøgelsen, kommer sundhedsvæsenet ofte til kort, fordi det er svært at hjælpe disse traumatiserede flygtninge.

– Det er ikke kun symptomer på posttraumatisk stress, vi ser hos flygtninge. En stor del lider også af depression, angst, fysiske smerter, dårlig livskvalitet og lavt selvværd, siger Karin Riber til Kristeligt Dagblad.

Hun anbefaler derfor, at man i behandlingen af flygtninge ikke kun fokuserer på krigstrau-

mer og de klassiske PTSD-symptomer, men også tager højde for de øvrige psykiske problemer, den enkelte oplever.

– Den nye undersøgelse kan bidrage til at forstå, hvorfor det ofte er så svært at hjælpe flygtninge, der lider af posttraumatisk stress. Måske skal vi i nogle tilfælde arbejde med psykoterapi, som tager fat i de familiemæssige traumer og indtager tilknytning og relationer, når traumereaktionerne er så komplekse, udtaler Karin Riber.

I en undersøgelse fra Amnesty International blandt nyankomne asylsøgere i 2008 skønnes det, at mindst 30.000 flygtninge i Danmark lider af PTSD. ■

UDSATTE-TAL

Færre fattige børn, men...

Antallet af især fattige børn i Danmark er faldet de seneste år – men der kan gøres meget mere for at bekæmpe fattigdom, mener bl.a. Rådet for Socialt Udsatte

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk

Det går bedre – men for langsomt. Sådan lyder meldingen fra Rådet for Socialt Udsatte i en kommentar til regeringens fattigdomsredegørelse, der blev fremlagt 20. maj.

Den viser, at der i de seneste år især er blevet færre fattige børn i Danmark. Antallet af fattige børn er fra 2011 til 2013 faldet med næste en tredjedel, og også det samlede antal fattige i landet er faldet i den samme periode.

Samtidig viser redegørelsen, at langt de fleste, der bliver løftet ud af fattigdom, ikke igen bliver ramt af fattigdom igen: 87 pct. af dem, der har fået flere penge mellem hænderne og ikke længere hører til blandt de

fattige danskere, klarer sig syv år senere langt bedre. Og det glæder økonomi- og indenrigsminister Morten Østergaard (R):

– Det viser, at det gør en forskel at lave en indsats for at få de udsatte grupper på ret kurs. Mange familier blev løftet ud af økonomisk fattigdom, da vi afskaffede fattigdomsydelserne og loftet over børnefamilieydelsen, ligesom mange danskere igen er kommet i arbejde. Men selv når det går bedre, er der grupper af danskere, der ikke automatisk mærker det i deres liv. Vi skal bl.a. sikre en bedre og mere direkte hjælp til de børn, som vi ved bliver født ind i familier med svære vilkår. De er i markant større risiko for at havne på kanten af samfundet og i økonomisk fattigdom, siger han i en kommentar til redegørelsen, der ret beset hedder 'Familiernes Økonomi 2015'.

Også socialminister Manu Sareen (R) peger på, at der skal arbejdes videre:

– Nu har vi fået mere viden om, hvad der øger risikoen for, at man bliver fattig – og denne viden er vigtig for, at vi bliver bedre til at forebygge, at ikke mindst børn havner i fattigdom.

Og arbejdes videre, det skal der, lyder det fra regeringens eget rådgivende organ, Rådet for Socialt Udsatte: Rådet har netop med en undersøgelse vist, at indsatsen over for de udsatte grupper betaler sig (se artiklen 'Indsats for udsatte betaler sig' på side 23), og det får rådets formand Jann Sjørnsen til at opfordre til at være mere ambitiøse i indsatsen mod fattigdom:

Højere ambitioner

– Det er naturligvis glædeligt, at der stadig bliver færre fattige børn og børnefamilier. Men samtidig er det stærkt betænkeligt, at der igen er kommet flere fattige i gruppen over 18 år, som ikke er forsørgere. Tallene viser, at regeringen langt fra er i mål med at bekæmpe fattigdom. Afskaffelsen af fattigdomsydelserne tilbage i 2012 sikrer ikke et fortsat fald i antallet af fattige, siger han.

Tværtimod, påpeger rådet, forudsagde sidste års fattigdomsredegørelse, at der vil komme op mod 10.000 nye fattige i de kommende år som følge af regeringens egne reformer.

Jann Sjørnsen og rådet peger på, at fattigdomsredegørelsen

også viser, at antallet af fattige voksne er steget en smule, og at tendensen dermed går i retningen af, at der kommer flere fattige voksne ikke-forsørgere. Tallene viser, at der er over 10.000 fattige unge mellem 18 og 29 år.

– Det er godt, at regeringen kommer med en årlig redegørelse over fattigdom i Danmark, men det haster med også at få fastsat en ambitiøs målsætning om at bekæmpe fattigdom i Danmark – en plan, der omfatter alle fattige og ikke kun fattige børn og deres forældre. Regeringen bør gøre det til et af de sociale 2020-mål, at fattigdom halveres inden 2020, mener Jann Sjørnsen.

Over for DR afviser Morten Østergaard kritikken:

– Der er allerede tilført ressourcer, og der vil blive tilført flere ressourcer i de kommende år, fordi regeringen prioriterer det sociale område. Vi har ikke opstillet vores 2020-mål for underholdningens skyld. Det er nagelfaste ambitioner på regeringens vegne, siger han. ■

Find hele ministeriets redegørelsen via www.kortlink.dk/igt5p

Temadag i netværk for pædagoger i kommunale tilbud

22. oktober 2015 i Mødecenter Odense

En temadag for Hjemmevejledere, der også arbejder i klubtilbud eller i beskyttet beskæftigelse. På dagen får du mulighed for at netværke med kolleger fra hele landet samt høre oplæg fra Anders Seneca. Mange oplever en brydningstid med nye opgaver og nye strukturer og ændrede arbejdsvilkår samt helt nye borgergrupper.

Kom og hør nærmere. Information om tilmelding følger senere, men sæt allerede nu kryds i kalenderen.

En sund sjæl i et sundt legeme

Af Thomas Adelskov, KL

Mens sana in corpore sano. Sådan lyder et kendt gammelt latinsk udtryk. Og hvis det står til mig, skal vi i langt højere grad til at arbejde ud fra den devise i vores socialfaglige tilbud. Vi skal sikre, at vores borgere har 'en sund sjæl i et sundt legeme'. For udelukkende at satse på det ene ben fører ingen vegne.

Vi ved, at eksempelvis psykisk syge er stærkt overrepræsenteret, når det handler om usund levevis. Fx ryger 32 pct. mod 18 pct. i den øvrige befolkning, 28 pct. er fysisk inaktive mod 18 pct. i den øvrige befolkning, og 24 pct. er svært overvægtige mod 16 pct. i den øvrige befolkning.

Alt dette fører til en kortere gennemsnitlig levetid på hele 15-20 år hos borgere med en psykisk sygdom i forhold til resten af befolkningen.

Det er en væsentlig ulighed i sundhed, som vi er nødt til at gøre noget ved. Og mulighederne ligner lige for. For hvis vi fokuserer på det positive, så er motivationen for at ændre sundhedsvaner nogenlunde lige høj for alle – fx ønsker 17 pct. af dagligrygere med en psykisk sygdom at holde op med at ryge mod 15 pct. i hele befolkningen, og 75 pct. ønsker at være mere fysisk aktive mod 66 pct. i hele befolkningen.

Der er altså noget at tage fat på. For livsstilsbetingede sygdomme kan forebygges. Men det kræver, at vi får fokus på tidlig opsporing, forebyggelse og konkret handling.

Socialpædagogernes formand Benny Andersen og jeg skrev for nylig et fælles debatindlæg, som netop handler om, at sundhed og sociale indsatser går hånd i hånd og er noget, vi skaber i fællesskab. Det starter politisk, hvor der er brug for, at kommunerne fx vedtager politikker, der tydeliggør, at det er en højt prioriteret ledelsesmæssig opgave. Dernæst er det nødvendigt at se på front-

medarbejdernes kompetencer, da de skal fungere som rollemodeller for en sund livsstil.

Jeg er derfor rigtig glad for, at socialpædagogerne er med på dette spor. For uden jer kan opgaven ikke lykkes. En sund livsstil skal gøres til en del af hverdagen på de socialfaglige tilbud – ikke bare engang imellem, men hver dag. Men det behøver ikke være raketvidenskab. Fx kan samtalen med en beboer med en skizofren lidelse klares ud fra *walk and talk*-princippet frem for at sidde stille ved et bord. Eller det hvide brød og pastaen kan skiftes ud med mere nærende og sund mad.

I har i bladet her selv sat fokus på flere eksempler på botilbud, som har arbejdet med at fremme sundheden blandt beboerne. Et af dem er det socialpsykiatriske bo- og aktivitetstilbud Skovlyset under Herning Kommune. Her forventes det, at medarbejderne i arbejdstiden er rollemodeller og træffer sunde valg i forhold til kost, rygning og bevægelse, altid arbejder aktivt med at støtte beboeren i det valgte sundhedsmål og er opmærksomme på egen sundhed.

Vi skal således have skabt en bevidsthed hos frontmedarbejderne om, at sundhed og sociale problemstillinger hænger uløseligt sammen. Vi skal udvikle en socialfaglig praksis, hvor det at tænke sundhed ind i de daglige rutiner er en vigtig del af arbejdet. For vi kan ikke lykkes med den socialfaglige indsats, hvis vi undervejs glemmer at have øje for den almene sundhedstilstand.

Det sunde valg skal være det lette valg. Og det sunde valg skal være en del af den sociale indsats. Sådan får vi en sund sjæl i et sundt legeme. ■

Thomas Adelskov (S) er formand for KL's Social- og Sundhedsudvalg.

- Hvordan kan du som socialpædagog i det daglige sætte fokus på sunde vaner?
- Hvad kan din arbejdsplads og kommune gøre for at gøre det lettere for dig at sætte fokus på sundhed såvel som sociale indsatser?

Deltag i debatten på socialpaedagogen.dk/prik